

Srpska srednjovekovna umetnost

Umetnost u drugoj polovini XIII veka

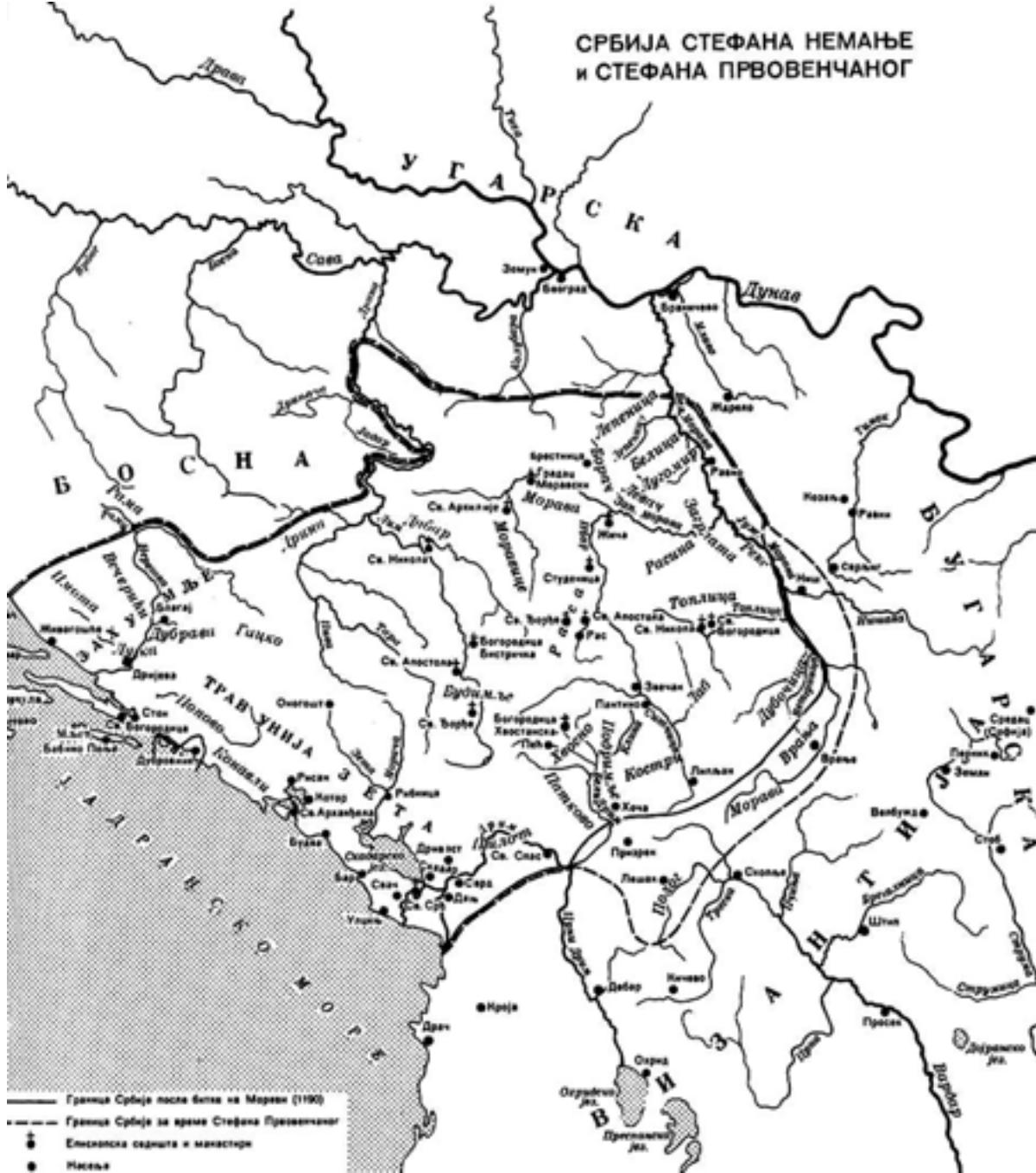
Doba:

kralja Uroša (1243-1276, +1277)

kralja Dragutina (1276-1282, +1316)

početak vladavine kralja Milutina (1282-1321)

Država u doba Stefana Nemanje i Stefana Nemanjića

Prilike u doba kralja Uroša (1243-1276, +1277)

Političke prilike na Balkanu sredinom XIII veka opet su se izmenile

Bugarska je oslabila pod pritiskom Tatara, Ugarska ojačala i obrazovala Mačvansku i Kučevsko-braničevsku banovinu

Najvažnija promena bila je u tome što su Nikejci slomili moć Epiraca i osvajanjem Carigrada 1261. obnovili Vizantiju

Od 1272. Vizantija je, ipak, aktivno učestvovala u pokušaju ujedinjenja zapadne i istočne crkve (osporavajući legitimnost srpske crkve) i 1274. potpisala Lionsku uniju

Odnosi s Ugarskom bitno su se poboljšali nakon sklapanja braka (verovatno 1268) Uroševog starijeg sina Dragutina sa Katalinom, čerkom Stefana V koji je 1270. postao kralj Ugarske

Sopoćani, Sv. trojica

Manastirska crkva i grobnica ktitora kralja Uroša (1243-1276, +1277) u kojoj su sahranjeni i arhiepiskop Joanikije (1272-1276, +1279) i supruga kralja Stefana Prvovenčanog kraljica Ana Dandolo

Vreme osnivanja nije pouzdano utvrđeno, a može se pretpostaviti da je manastirski kompleks podizan tokom šezdesetih godina XIII veka

U prostoru kupole, u prstenu između tambura i pandantifa isписан је фреско-напис, али је веома оштећен и подаци који су у њему били забележени већином су уништени

Sopoćani, Sv. trojica, arhitektura

Crkva ima uobičajenu osnovu raškog hrama, trodelni oltarski prostor (proskomidiju posvećenu Bogorodici i đakonikon posvećen sv. Nikoli), srednji travej, natkriljen uskom kupolom na kockastom postolju, sa bočnim pevnicama, zapadni travej i pripratu uz koju su paraklisi Sv. Stefana (sever) i Sv. Simeona Nemanje (jug)

Od ostalih crkava razlikuje se svojim karakterističnim trobrodnim spoljnjim izgledom, pošto su svi bočni prostori (proskomidija i đakonikon, pevnice i paraklisi) podvedeni pod jedinstvene jednoslivne krovove

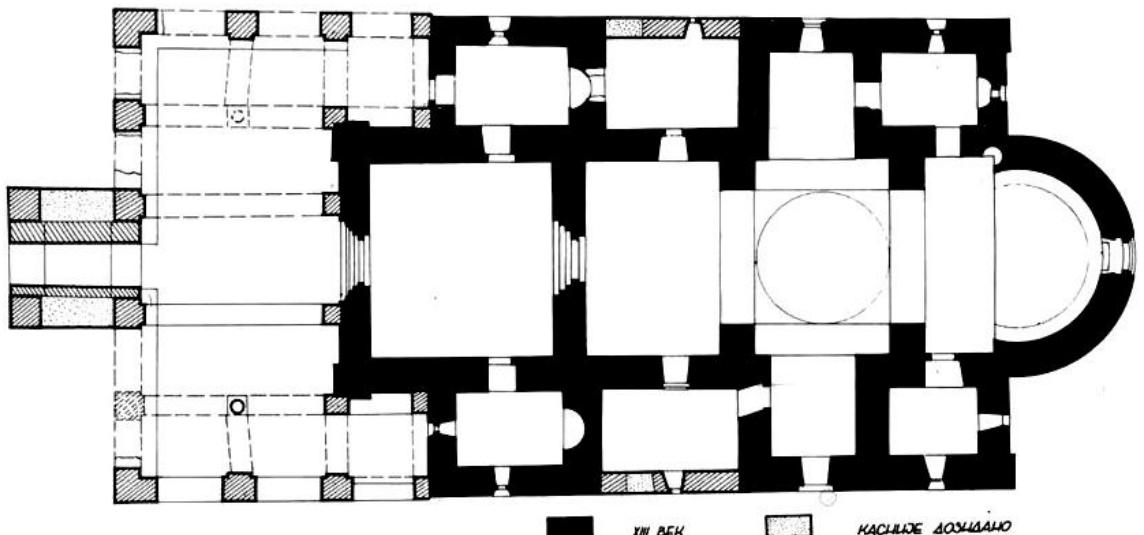
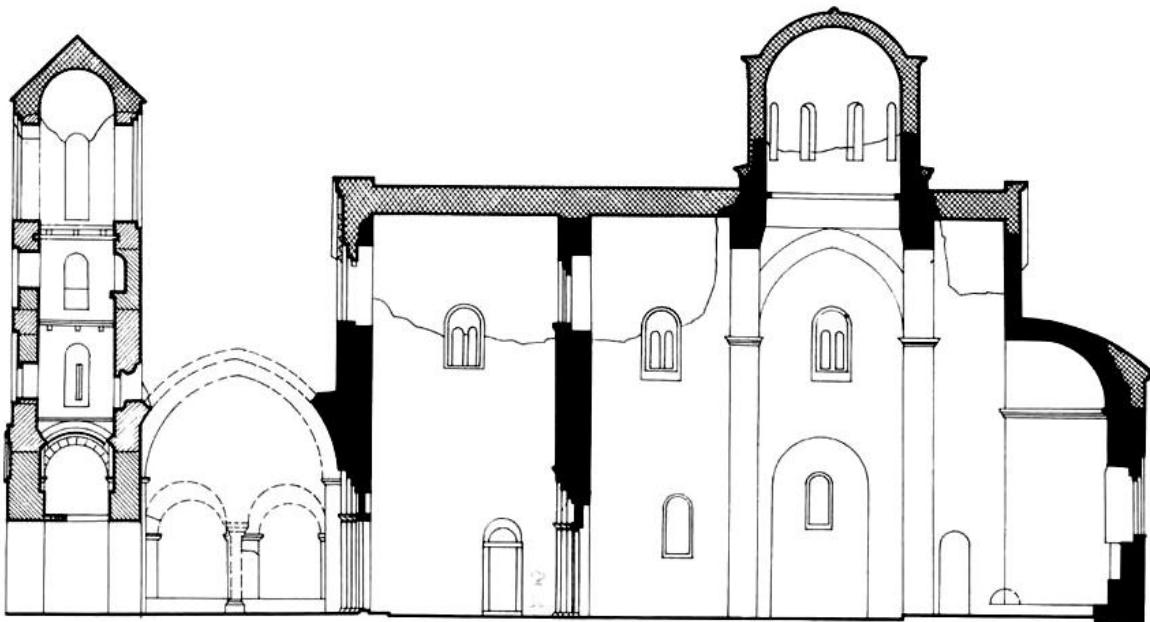
Zidana je sigom, omalterisana i obojena u belo, dok je kupola oslikana crvenom i žutom

Otvorena spoljna priprata sa zvonikom verovatno je dograđena u vreme kralja Dušana, kada je bila oslikana

Vreme zidanja paraklisa podignutih između pevnica i paraklisa uz pripratu nije pouzdano utvrđeno (pomišljaja se da su nastali u doba cara Uroša V)

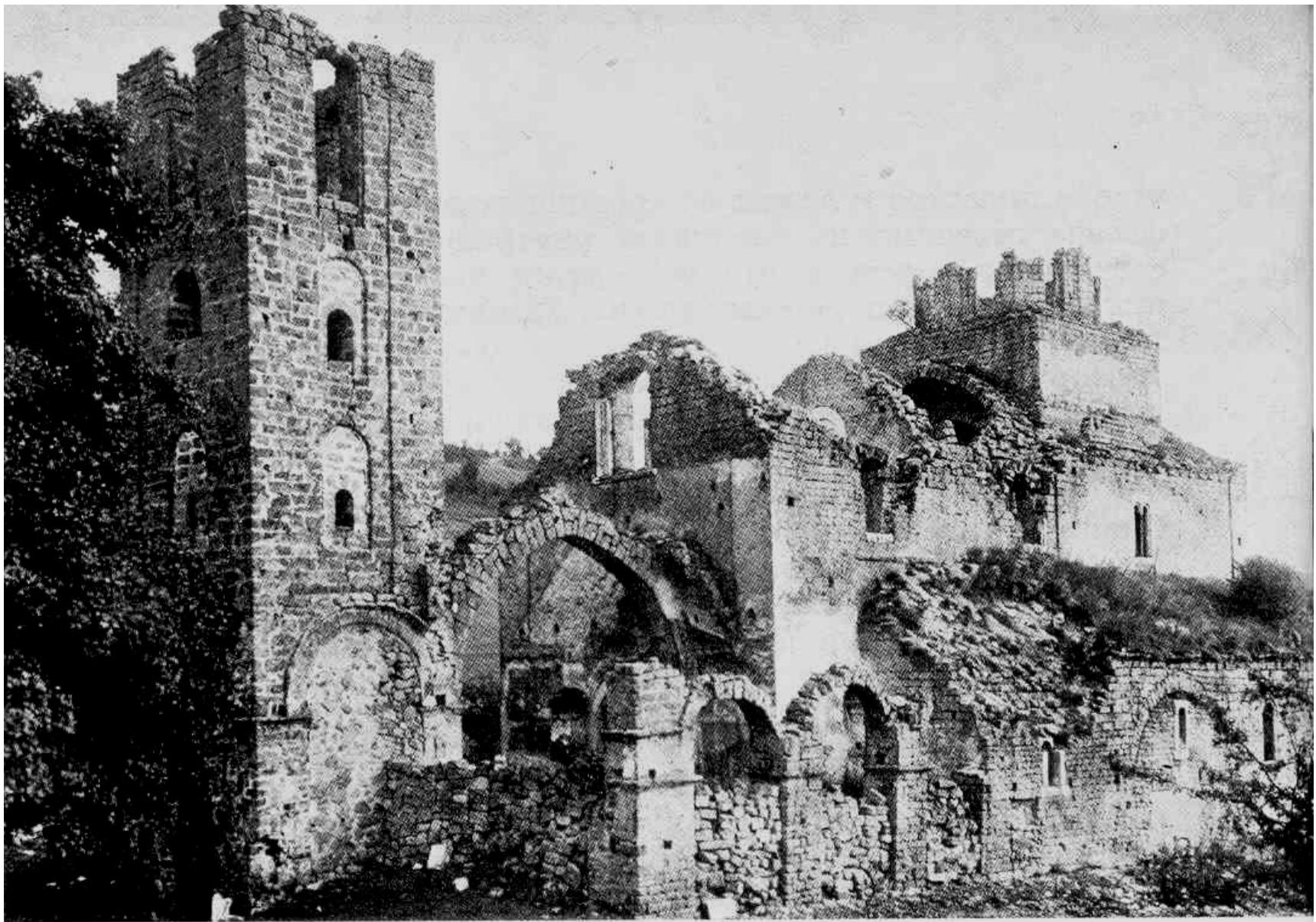
Sopoćani, manastirski kompleks

Sopoćani,
crkva
Sv. trojice, presek
i osnova

oltar
proskomidija
posvećena
Bogorodici i
đakonikon
posvećen sv.
Nikoli,
uz pripratu
paraklisi
Sv. Stefana
(sever) i
Sv. Simeona
Nemanje (jug)

Sopoćani, crkva Sv. trojice, pogled se jugozapada, ranije stanje

Sopoćani, crkva Sv. trojice, pogled se jugozapada, dosadašnje stanje

Sopoćani, crkva Sv. trojice, pogled se jugozapada, sadašnje stanje

Sopoćani, Sv. trojica, slikarstvo

Vreme nastanka slikarstva datuje se posredno u godine između 1272. i 1276. (ranije datovano, prema portretima, u vreme između 1263. i 1268)

Slikari su došli iz Vizantije, možda iz samog Carigrada, najtalentovaniji su radili na najistaknutijim mestima, dok su saradnici skromnoga dara radili u slabije vidljivim delovima

Scene su većinom komponovane tako da je glavni motiv na središnjem mestu i vertikalno istaknut, dok su sa strane skupine nižih figura koje su pokretima usmerene ka sredini, što naglašava i slikana arhitektura

Figure su snažne, odmerenih stavova i pokreta, fino modelovane i prožete klasicističkim duhom

U skoro celoj crkvi pozadina je rađena, podražavajući mozaik, zlatnim listićima sa iscrtanom mrežom kvadratića (žuta i plava pozadina samo u bočnim prostorima oltara i u paraklisima)

Sopoćani, naos,
između 1272. i
1276,
južni zid
doslikani ktitorski
portret

Sv. Simeon
Nemanja,
Simon (Stefan
Prvovenčani) i
kralj Uroš

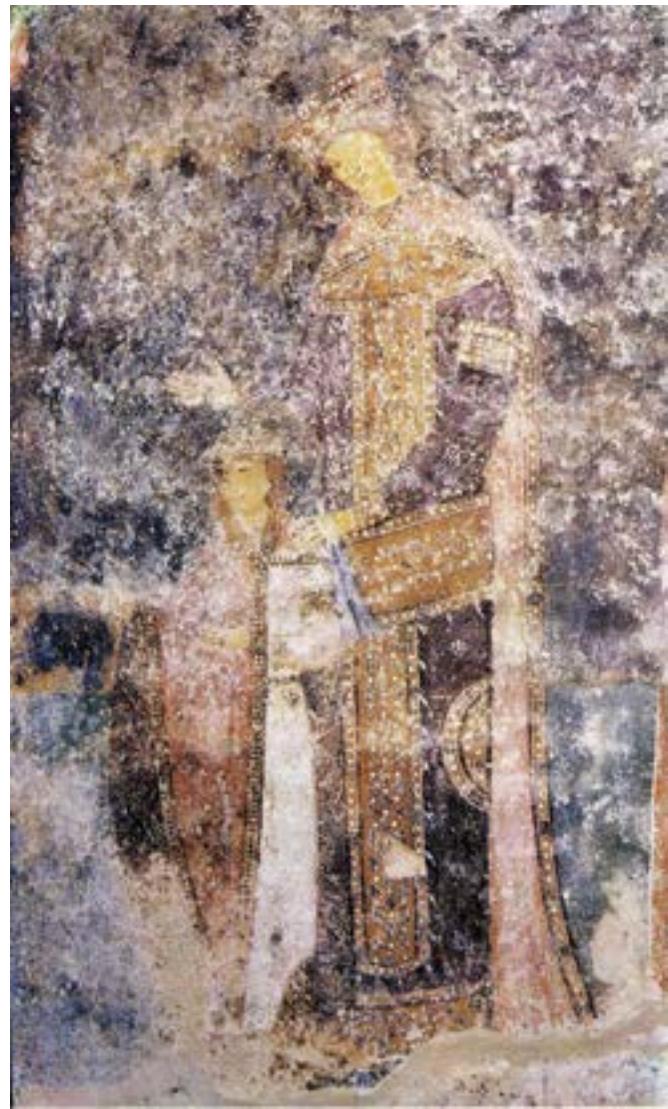

Sopoćani, naos, između 1272. i 1276., južni zid,
doslikani ktitorski portret,
Sv. Simeon Nemanja, Simon (Stefan Prvovenčani) i kralj Uroš

▪

Sopoćani, naos, zapadni zid,
doslikani ktitorski portret, Dragutin i Milutin

Sopoćani, priprata, ktitorski portret
istočni i južni zid

kralj Uroš sa Dragutinom i kraljica Jelena sa Milutinom

Sopoćani, Sv. trojica, program slikarstva u naosu

Crkva je dugo bila bez krova i od slikarstva u kupoli, konhi oltara i svodovima ništa nije preostalo

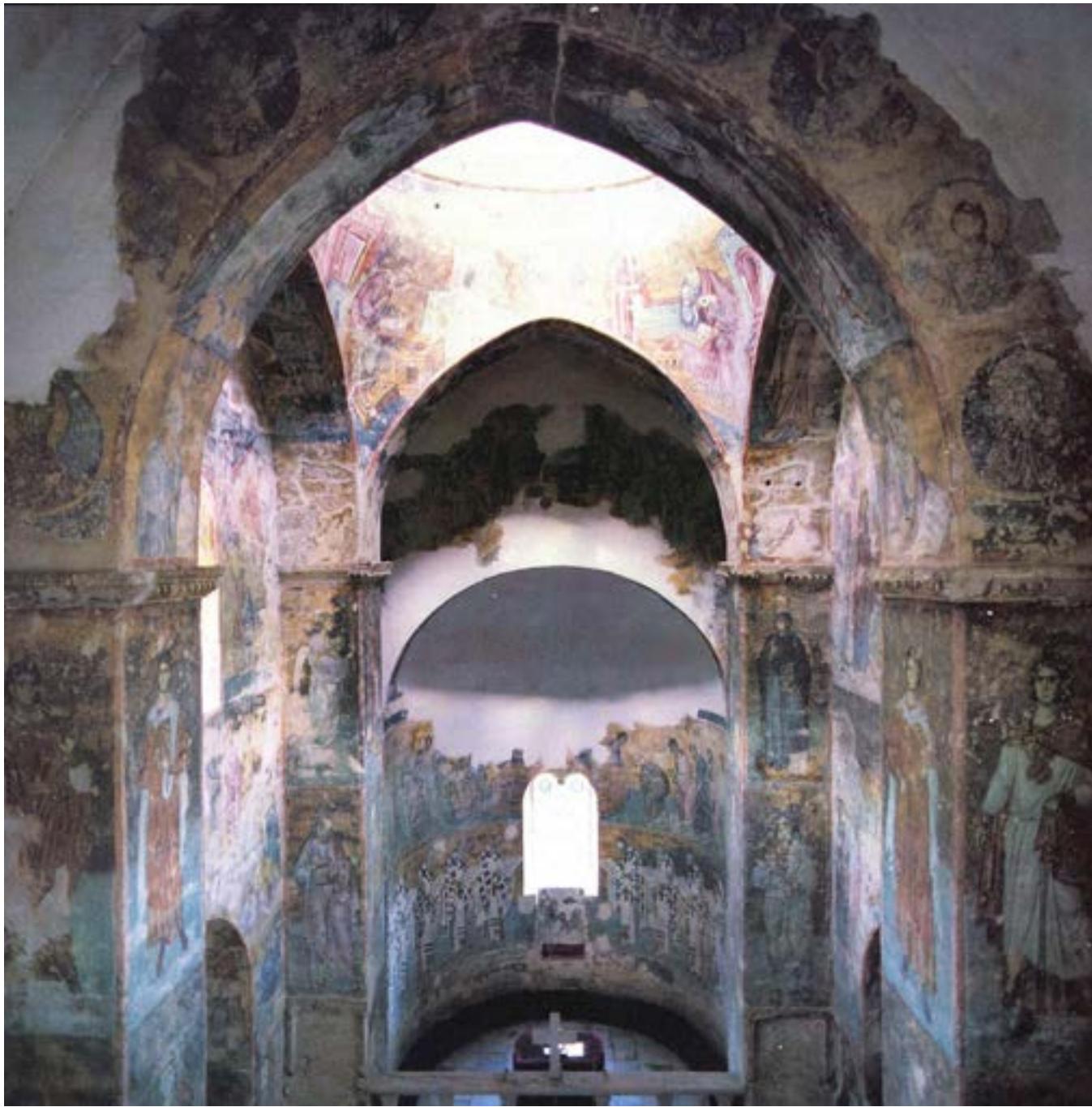
Na osnovu očuvanih slika zapaža se da je oltar imao uobičajene predstave, dok su u bočnim delovima ciklusi svetitelja kojima su posvećeni, Bogorodice (proskomidijski) i sv. Nikole (đakonikon)

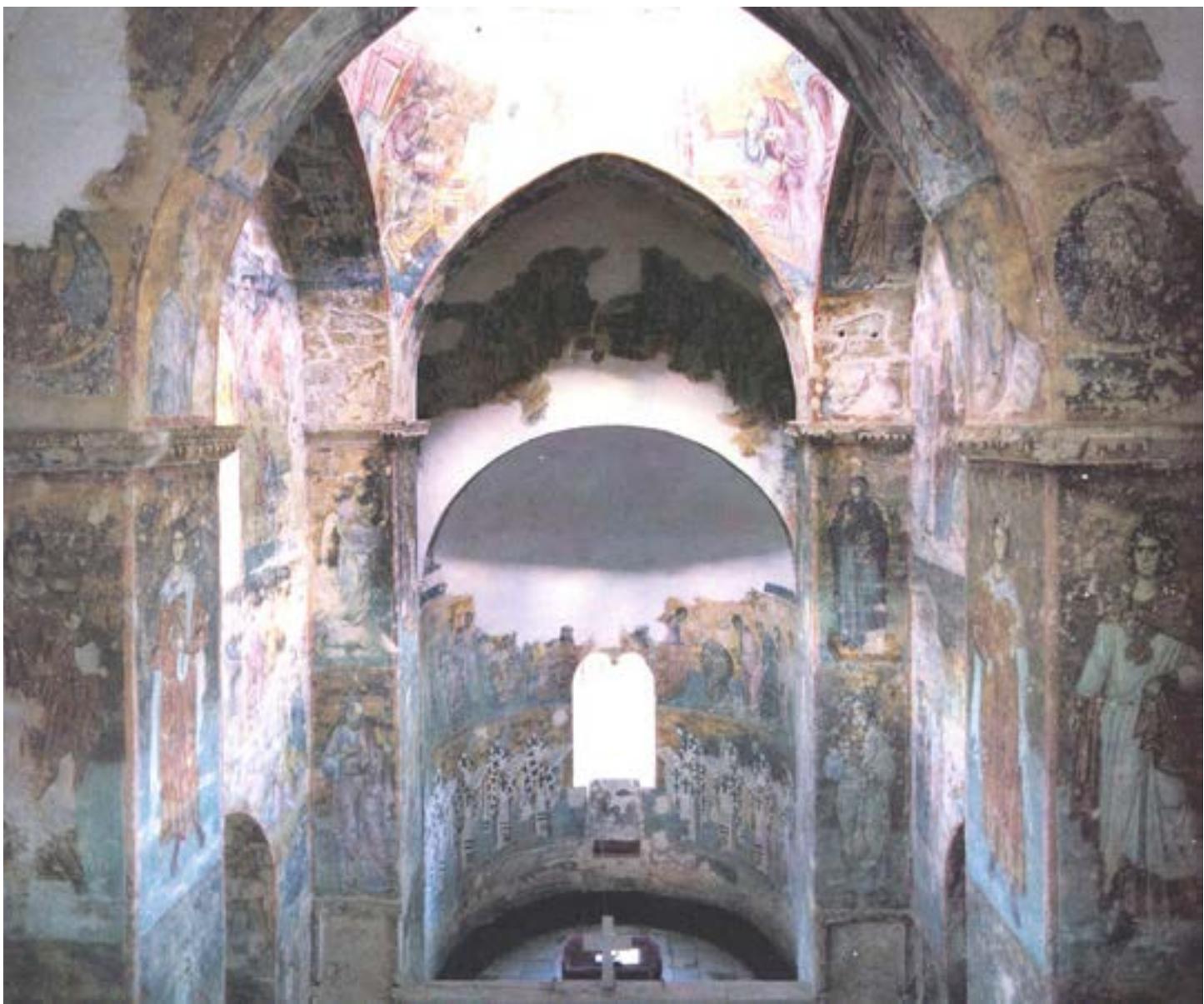
Jedinstven je primer načina rasporeda scena tako da se u svakom prostoru našla po jedna osnovna tema: srednji travej- od Blagovesti do Preobraženja, zapadni- od Ulaska u Jerusalim do Vaskrsenja, istočni- posle Vaskrsenja do Silaska sv. duha

U donjoj zoni su uobičajene predstave stojećih svetitelja (većinom apostola u pevnicama i ratnika u zapadnom delu), a važno je da su u Službi arhijereja prikazana prva tri srpska arhiepiskopa (Sava I, Arsenije I i Sava II)

Portreti u naosu, gde se nalazi horizontalna genealogija Nemanjića, preslikani su verovatno nekoliko godina nakon nastanka prvobitnog živopisa

Sopoćani,
naos,
slikarstvo,
pogled
prema
istoku

Sopoćani, naos, slikarstvo, pogled prema istoku

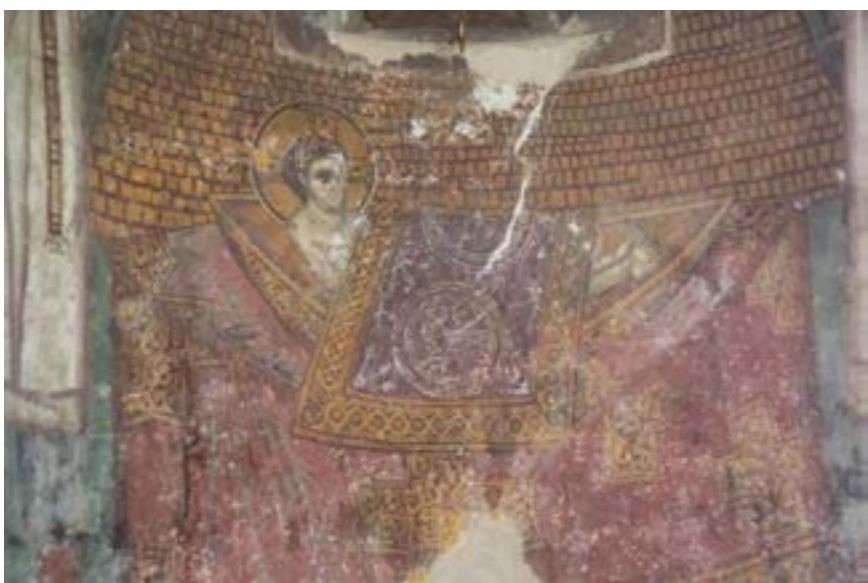
Sopoćani, naos, slikarstvo, oltar

Sopoćani, naos, slikarstvo, oltar

Sopoćani, naos, slikarstvo, oltar
(Sava II, Arsenije I i Sava I)

Sopoćani, naos, slikarstvo, oltar, proskomidija
(posvećena Bogorodici)

Sopoćani, naos, slikarstvo, pogled prema istoku .

Sopoćani, naos, slikarstvo, kupola, pandantifi .

Sopoćani, naos, slikarstvo, potkupolni lukovi

Sopoćani, naos, slikarstvo, oltar, scene

Sopoćani, naos, slikarstvo, oltar, scene

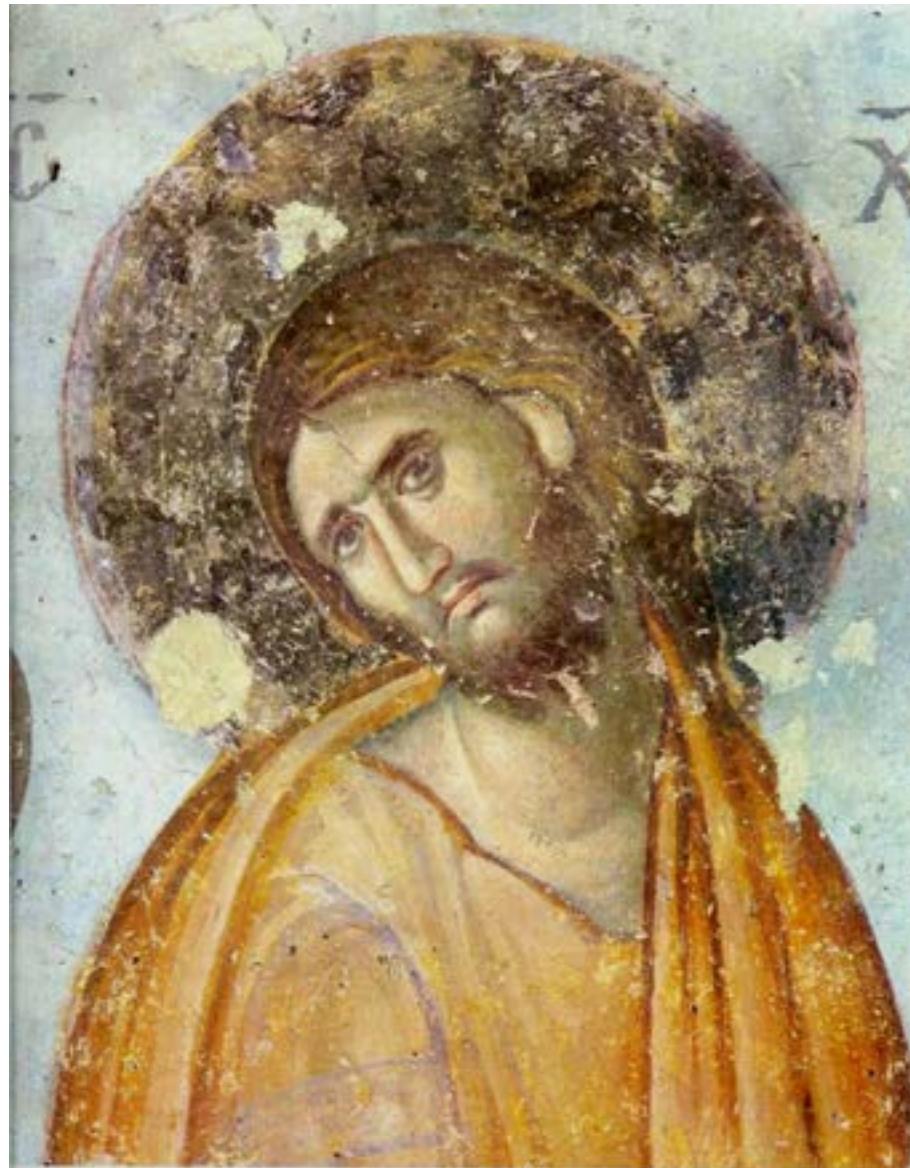
Sopoćani, naos, slikarstvo, srednji travej, scene

Sopoćani, naos, slikarstvo, srednji travej, scene .

Sopoćani,
naos,
slikarstvo,
scene,
zapadni
travej

Sopoćani, naos, slikarstvo, scene, zapadni travej, detalji

Sopoćani, naos, slikarstvo, svetitelji, srednji travej

Sopoćani, naos, slikarstvo, svetitelji, srednji travej .

Sopoćani,
naos,
slikarstvo,
svetitelj,
srednji
travej

Sopoćani, Sv. trojica, program slikarstva u priprati

U slikarstvu priprate izdvajaju se četiri celine:

Ciklus Vaseljenskih sabora- kojem je priključen Nemanjin
sabor protiv jeretika (istok)

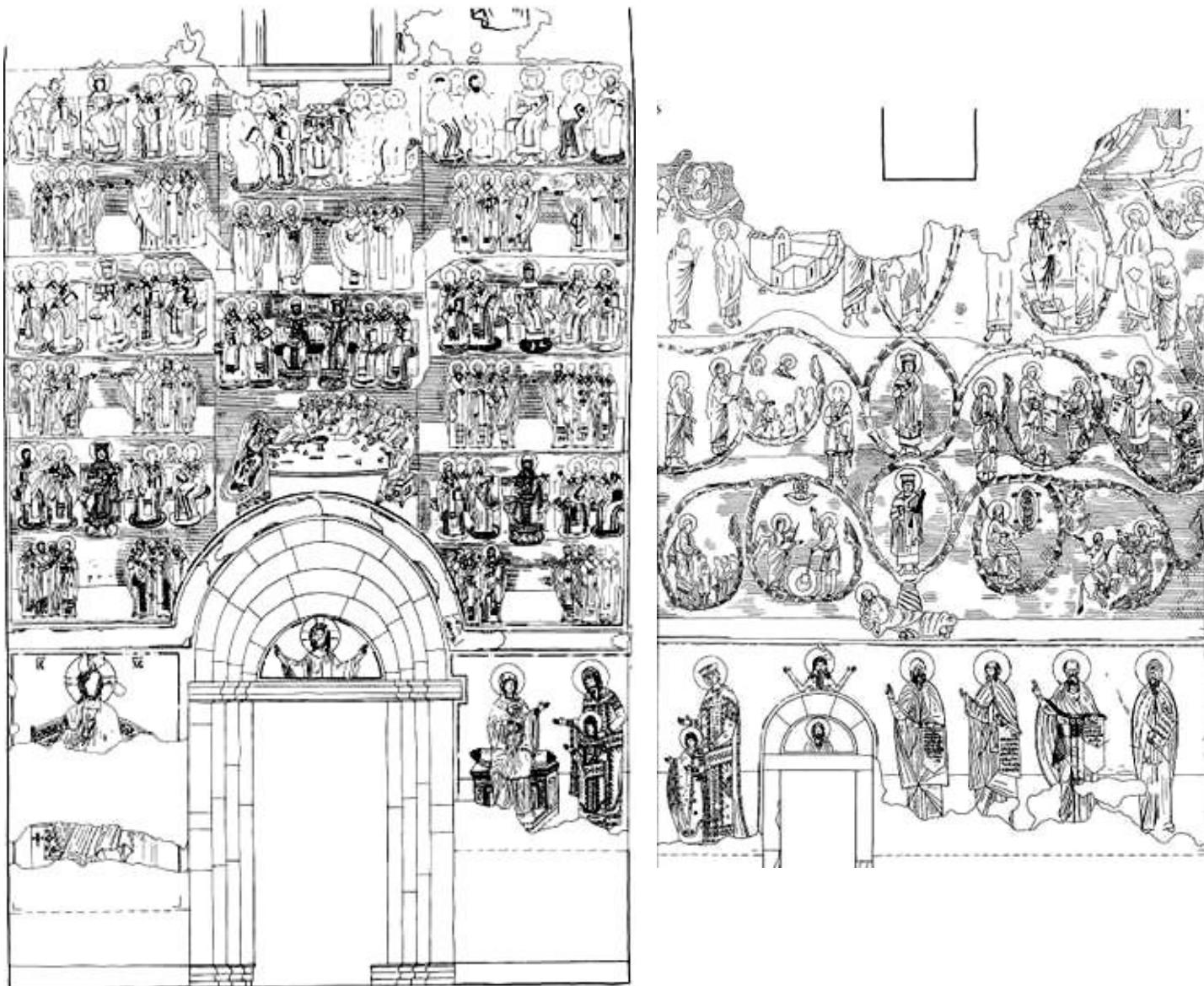
Priča o starozavetnom prekrasnom Josifu (zapad)

Loza Jesejeva (jug) i

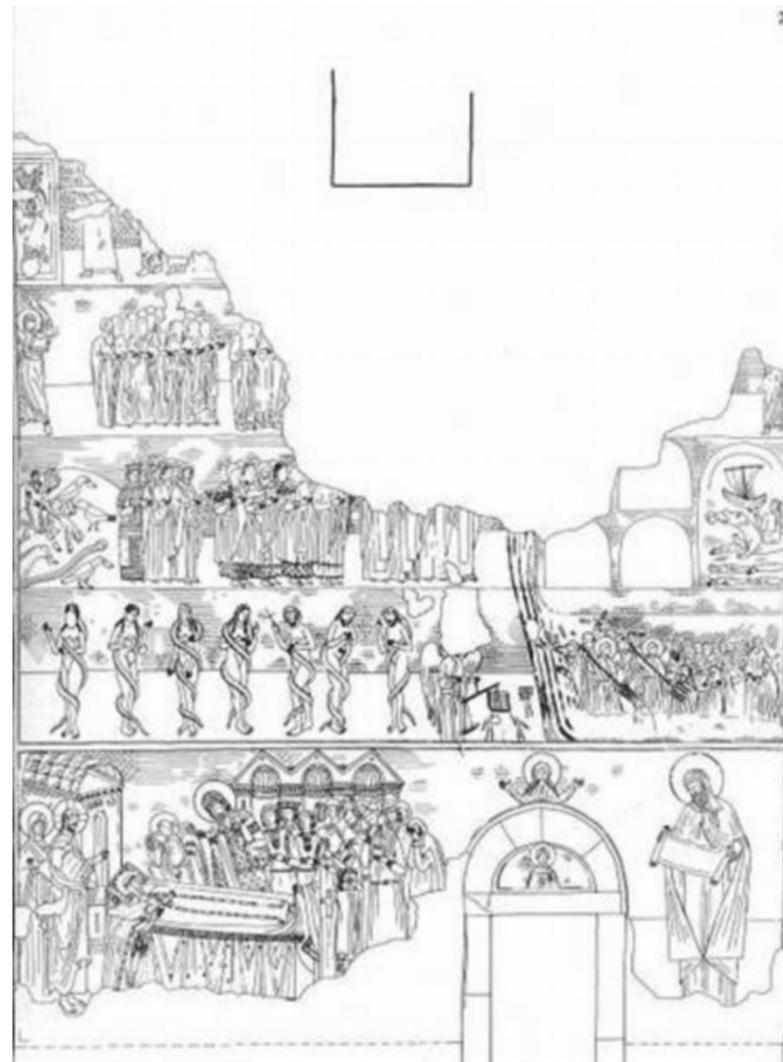
Strašni sud (sever)

U donjoj zoni, ispod Strašnog suda, predstavljena je scena
Smrt Ane Dandolo, dok ostale delove većinom
zauzimaju figure svetih monaha i pustinjaka i ktitorski
portreti (jugoistočni ugao)

U paraklisima prikazani su ciklusi svetitelja kojima su
posvećeni, sv. Stefana (sever) i sv. Simeona Nemanje
(jug)

Sopoćani, priprata, slikarstvo, program (istok, jug)

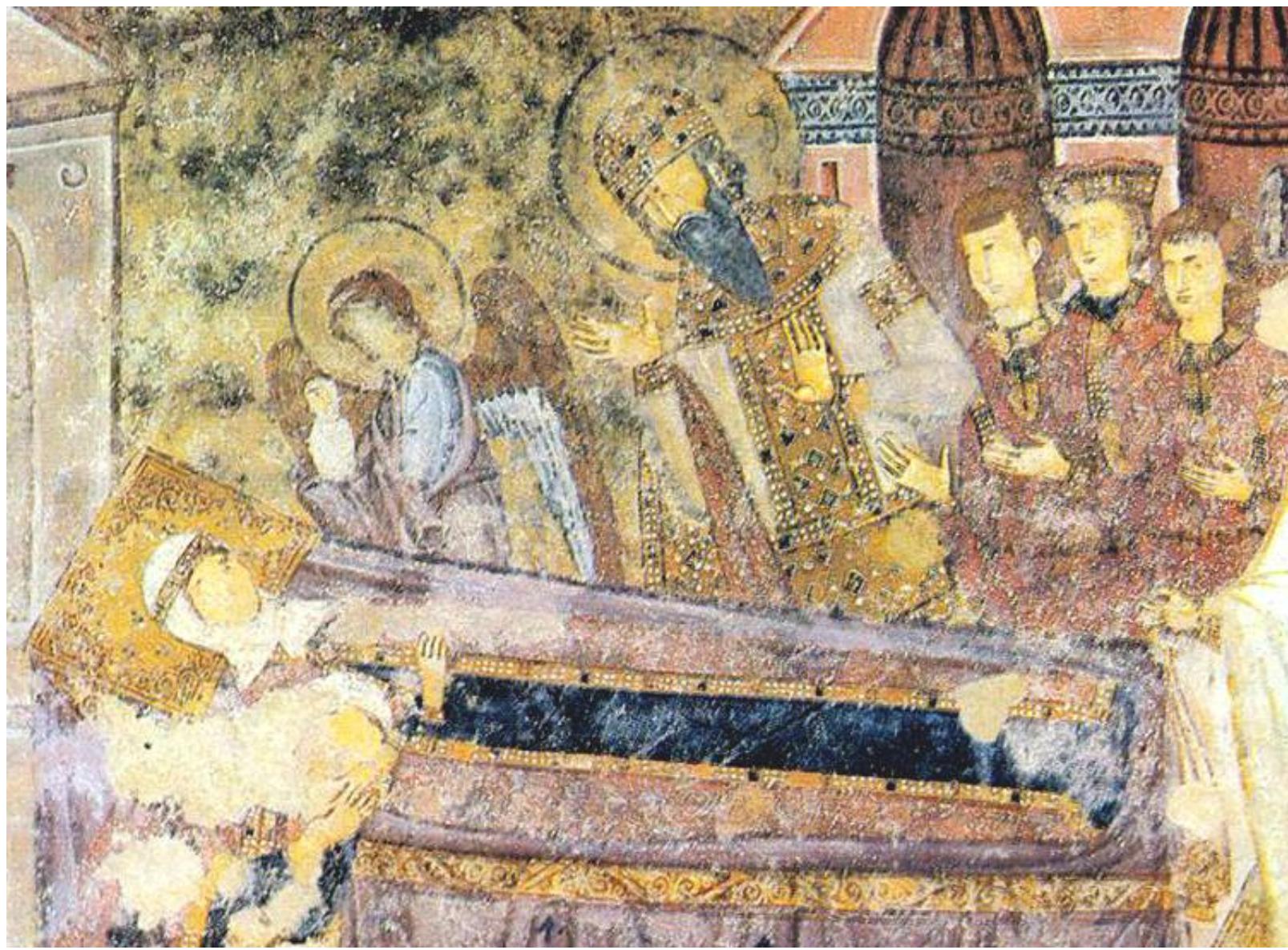
Sopoćani, priprata, slikarstvo, program (zapad, sever)

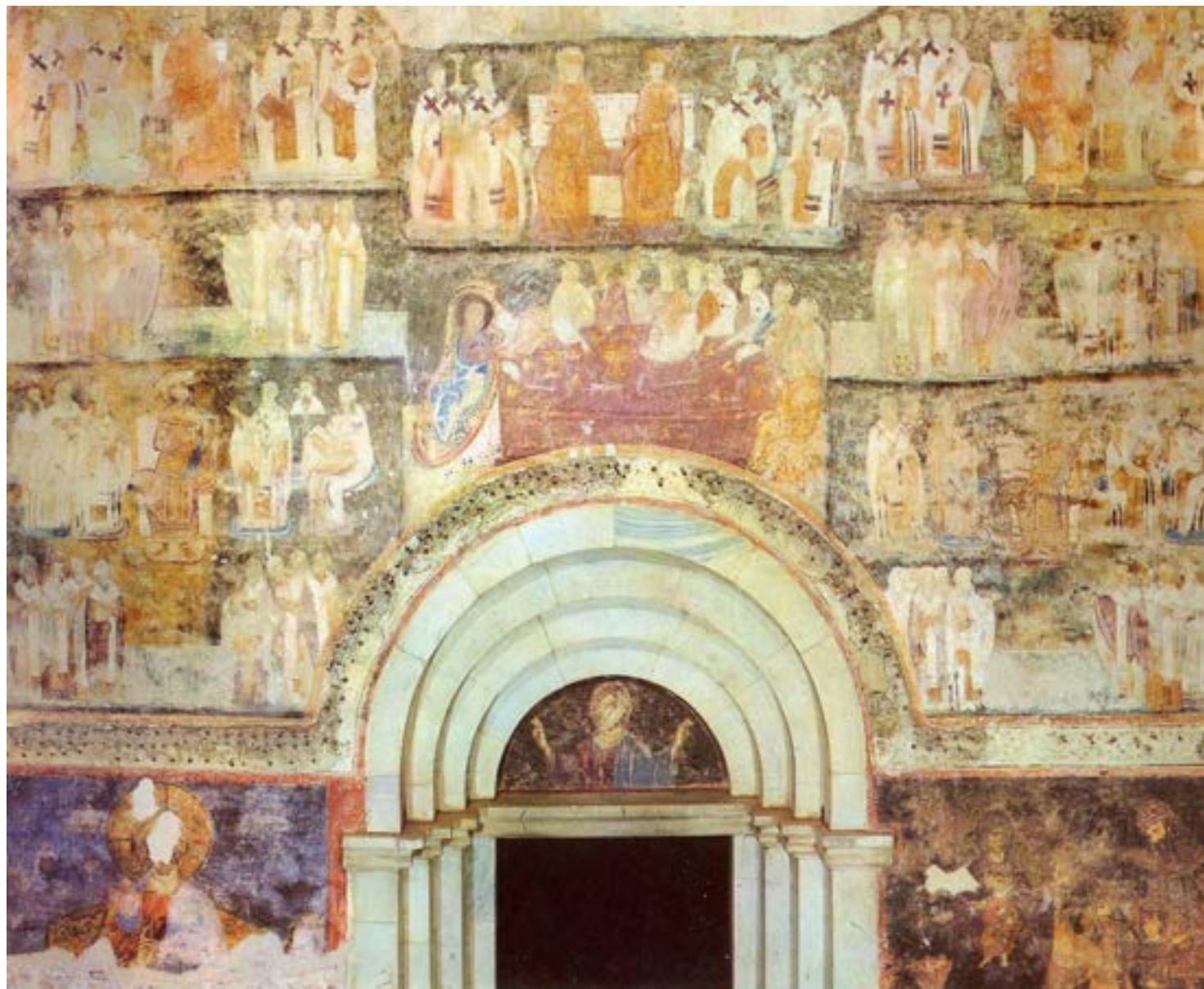
Sopoćani, priprata, slikarstvo, ktitorski portret
istočni i južni zid

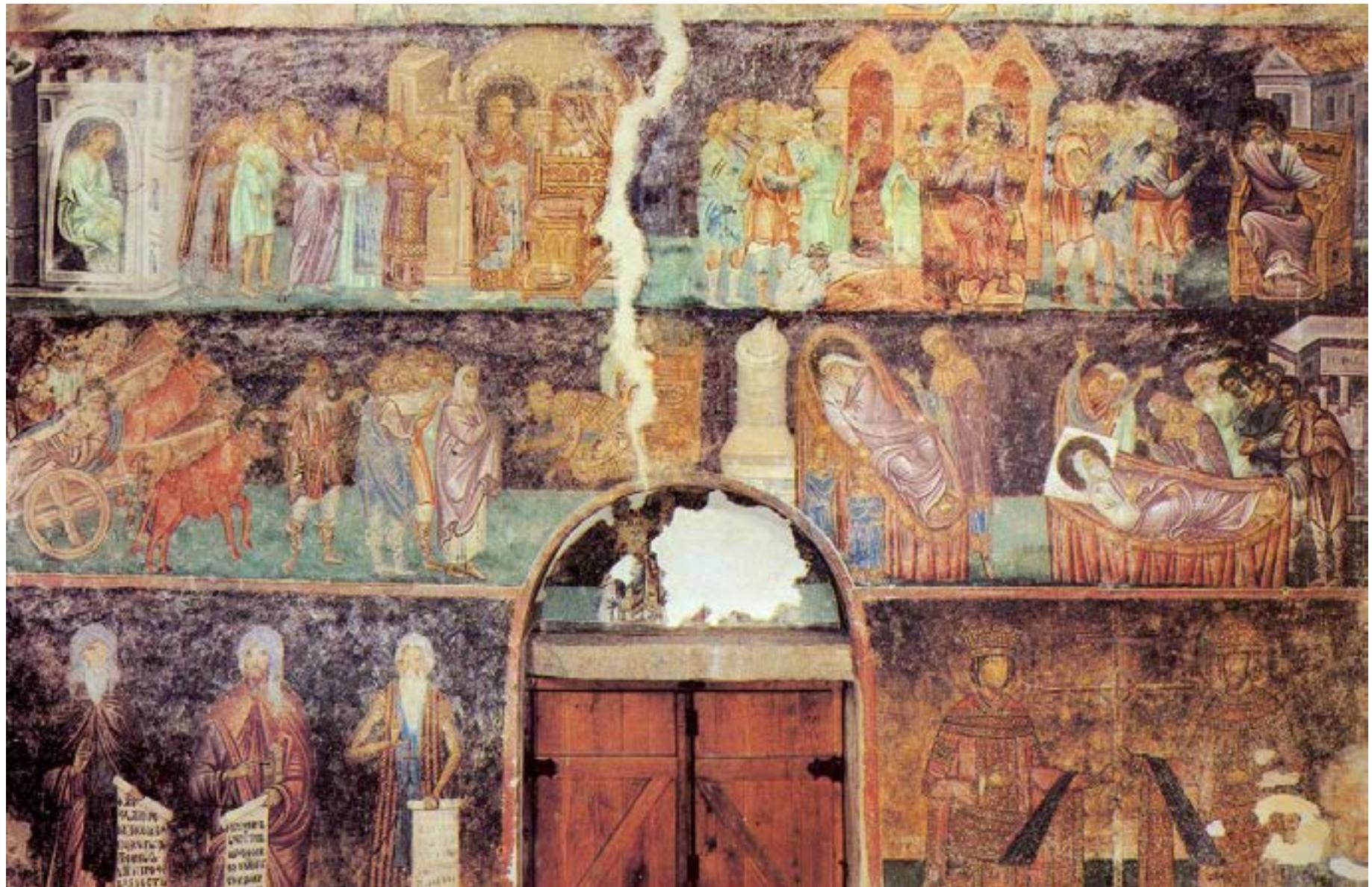
Sopoćani, priprata, severni zid,
Smrt Ane Dandolo

Sopoćani, priprata, severni zid, Smrt Ane Dandolo .

Sopoćani, priprata, slikarstvo, istočni zid

Sopoćani, priprata, slikarstvo, zapadni zid

Gradac, Blagoveštenje, arhitektura

Manastirska crkva i grobnica ktitorke kraljice Jelene Anžujske (+1314),
supruge kralja Uroša I

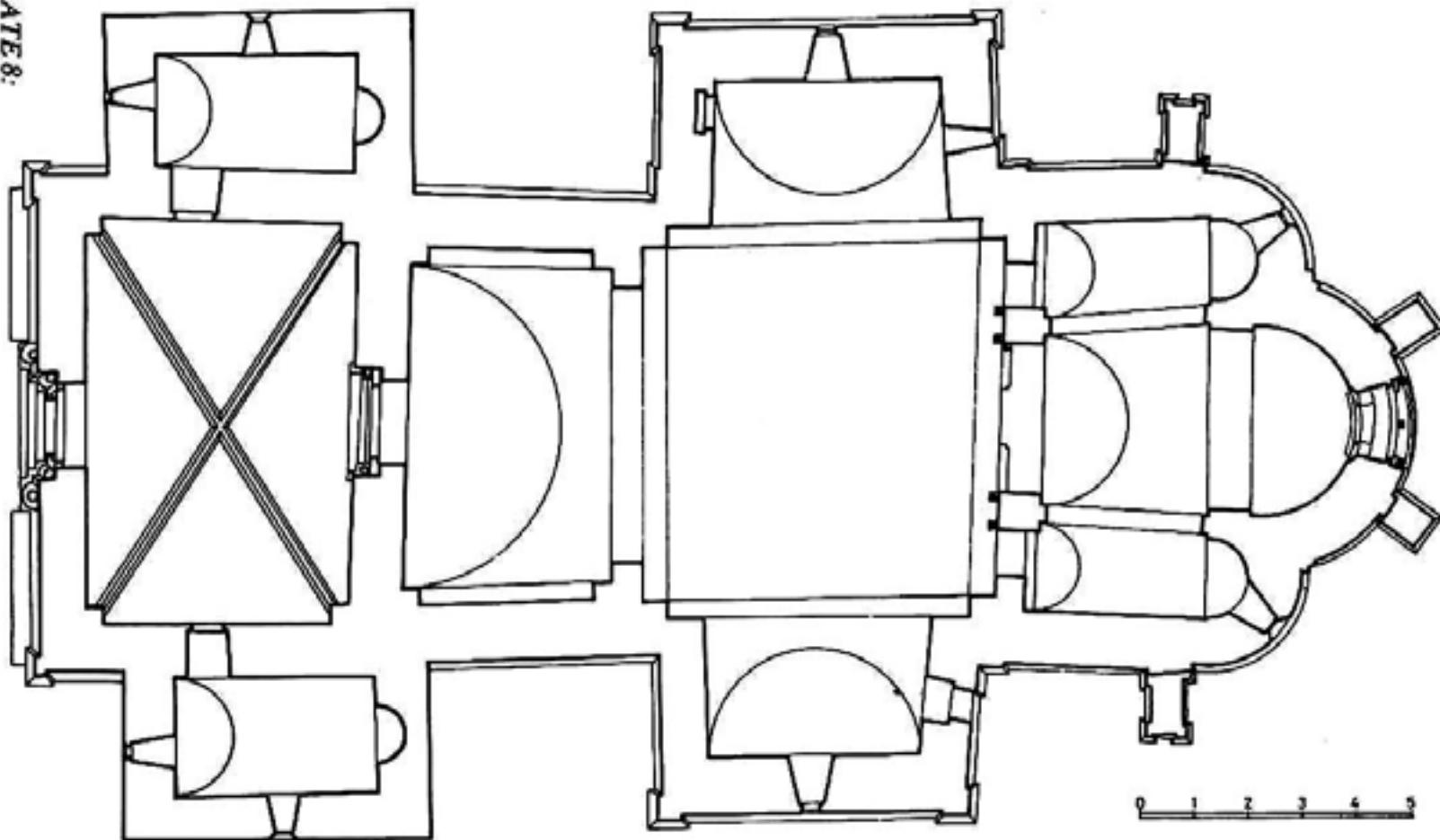
Vreme podizanja i oslikavanja crkve nije pouzdano utvrđeno
Različito se datuje, u doba pre ili nakon smrti kralja Uroša I (+1277)

Crkva je podignuta na mestu starijeg sakralnog zdanja
Građena je i ukrašena delimično po uzoru na Studenicu, dok je primer
Sopoćana poštovan jedino u posveti bočnih paraklisa sv. Stefanu
(sever) i sv. Simeonu Nemanji (jug)

Crkva ima uobičajene delove raškog hrama, trodelni oltarski prostor, srednji
travej, pokriven kriškastom kupolom na kockastom postolju, sa bočnim
pevnicama, potom zapadni travej i pripratu sa bočnim paraklisima

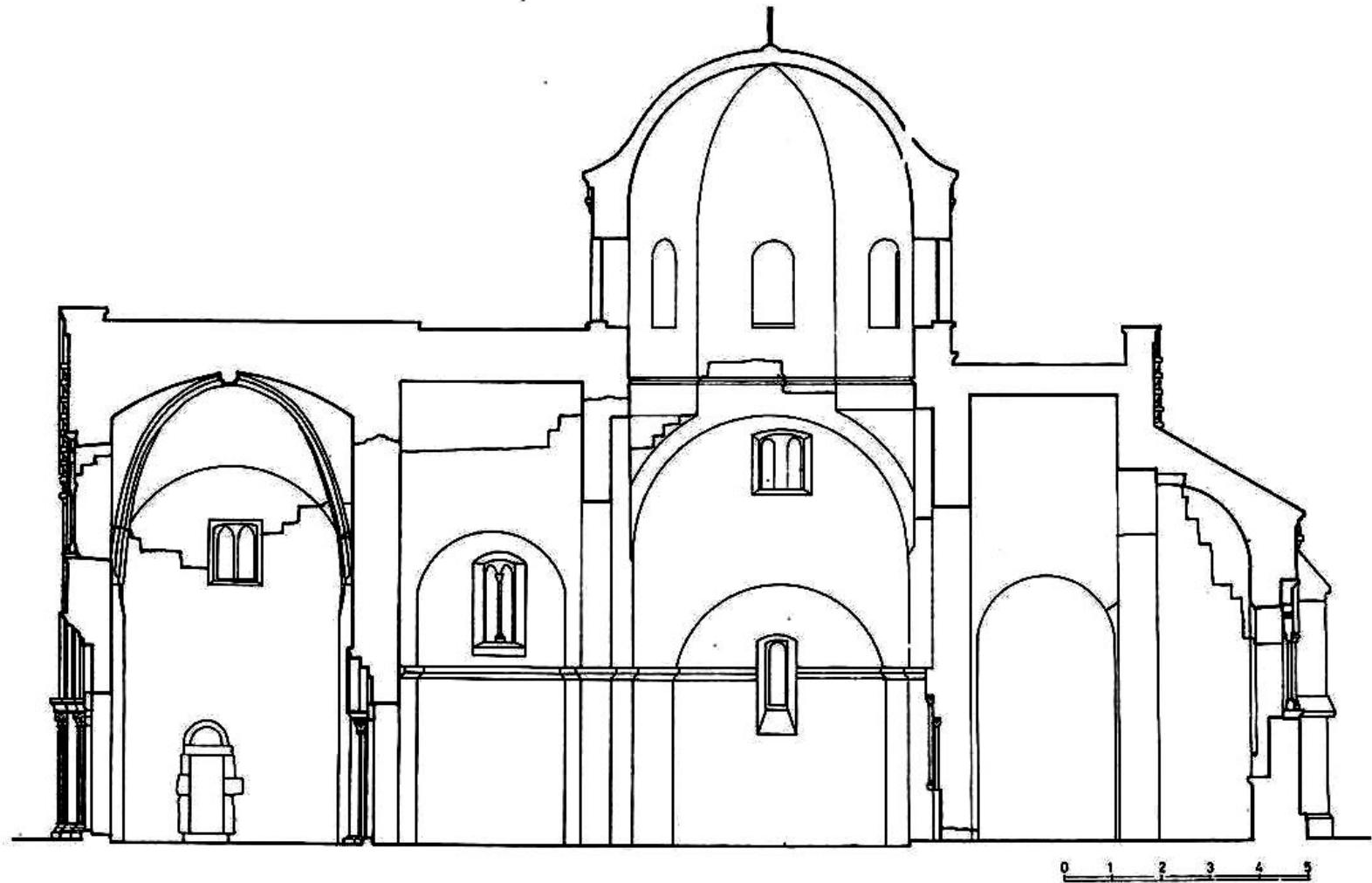
Izuzetak čine široka kupola eliptične osnove i gotički elementi- kontrafori
oko oltara (koji nemaju nikakvu konstruktivnu funkciju), rebrasti svod nad
pripratom, prelomljeni lukovi na vratima i prozorima

Zidana je tesanicima sige, omalterisana i bila obojena verovatno u belo

Ground-plan of the Church of the Mother of God.

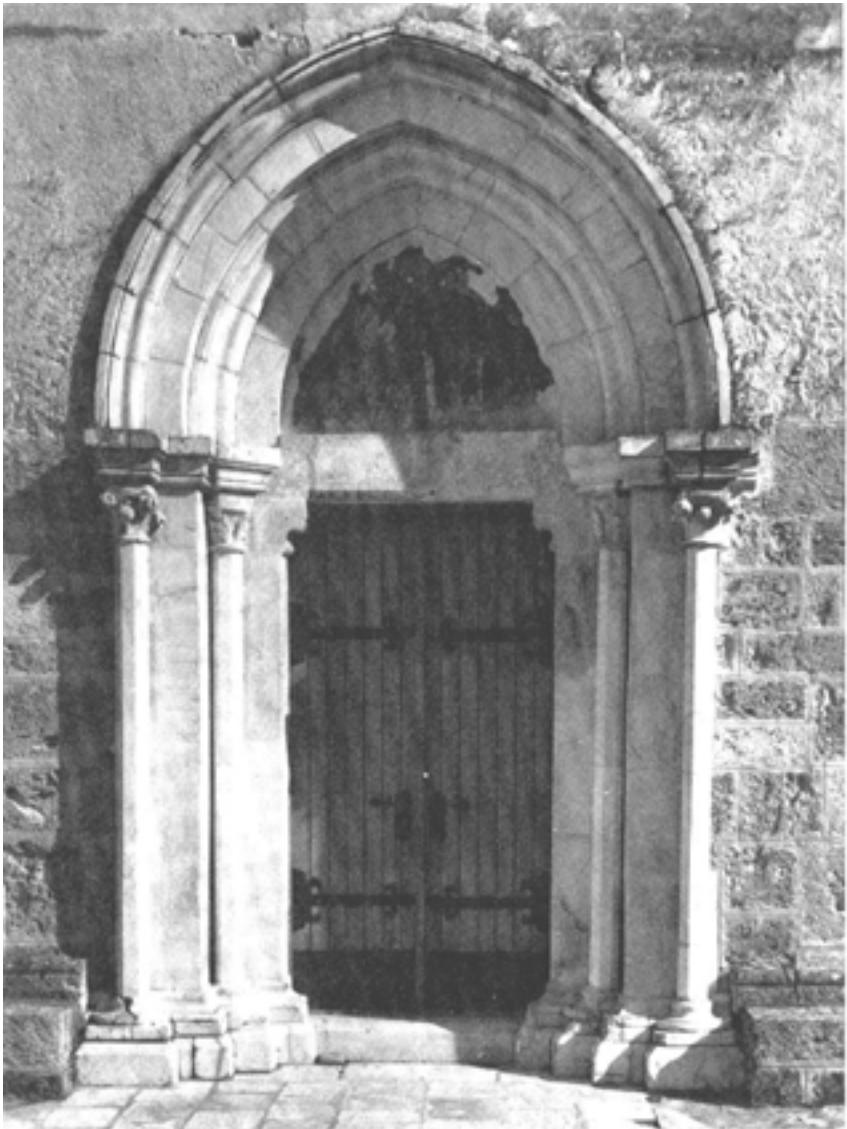
Gradac, Blagoveštenje, osnova

Gradac, Blagoveštenje, presek

Gradac,
Blagoveštenje,
pogled sa
jugoistoka

Gradac, Blagoveštenje, zapadni portal

Gradac, Blagoveštenje, slikarstvo

Crkva je dugo bila bez krova i slikarstvo je očuvano u malobrojnim fragmentima

Ipak se zapaža da su u programu slika ponovljene pojedine bitne odlike studeničke celine koje se ogledaju u rasporedu scena Velikih praznika u naosu

U Gradcu se pojavljuju i neuobičajene predstave- Mrtvi Hristos u đakonikonu, ciklus prenosa moštiju nekog od članova kuće Nemanjića u zapadnom traveju naosa

U priprati se nalaze ciklus života Bogorodice (zaštitnice hrama) i Vaseljenski sabori

Kao i u Sopoćanima, u skoro celoj crkvi pozadina je rađena, podražavajući mozaik, zlatnim listićima sa iscrtanom mrežom kvadratića

Slikarstvo je, u poređenju sa Sopoćanima, grublje u tretmanu, pokreti figura življi i ponekad nespretni, lica izražajnija, a u kompozicijama zapaža se težnja ka opširnijoj naraciji

Gradac, Blagoveštenje, naos,
rekonstrukcija ktitorske slike, pre ili posle 1277.

(Hristos na prestolu kome Bogorodica privodi sv. Simona? (bivšeg
kralja Stefana Prvovenčanog), kralja Uroša i kraljicu Jelenu)

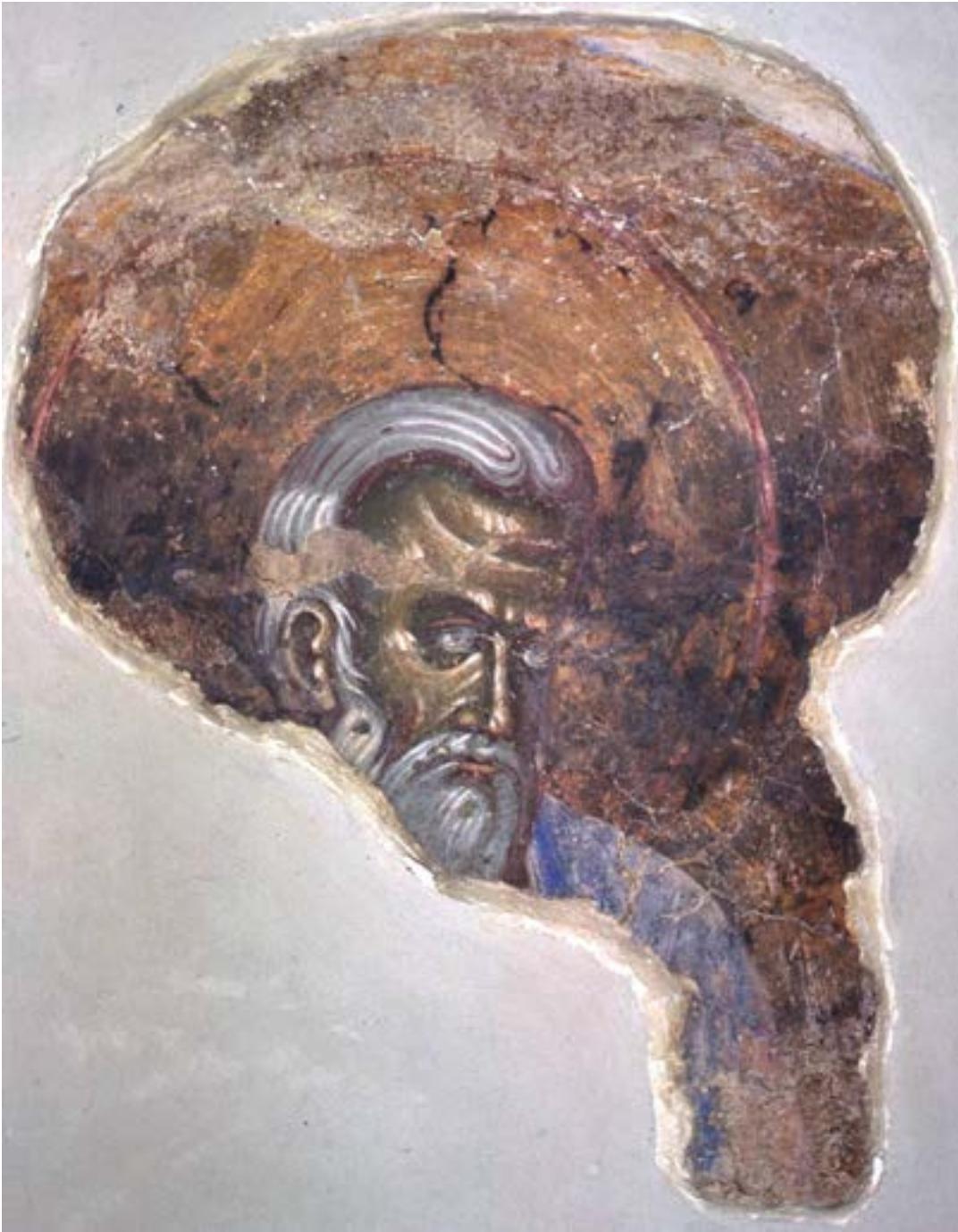

Gradac, Blagoveštenje, naos, slikarstvo, oltar, đakonikon

Gradac,
Blagoveštenje,
naos,
potkupolni
prostor,
slikarstvo,
svetitelji

Gradac,
Blagoveštenje,
naos,
potkupolni prostor,
slikarstvo, scene,
detalj

Gradac, Blagoveštenje, priprata, slikarstvo, scene

Kralj Dragutin (1276-1282, +1316)

Dragutin je nakon ženidbe sa ugarskom princezom Katalinom (verovatno 1268), po ugarskom običaju, dobio titulu “mladog kralja”

Ubrzo je došlo do zategnutosti u odnosima između oca i sina
Dragutin je dobio pomoćnu vojsku (ugarsku i kumansku) i otvoreno ustao protiv oca

Porazio ga je u sukobu kod Gacka i naveo na abdikaciju

Uroš se zamonašio 1276. i već 1277. umro kao monah Simon

Dragutin se uključio u antivizantijiske saveze koji su kovani sa ciljem da se u Carigrad vrati latinska vlast

Kao veliki teret na savesti imao je svoj postupak prema ocu

Davidovica, Bogojavljenje

Manastirska crkva i grobnica ktitora monaha Davida, nakadašnjeg župana Dmitra, sina velikog kneza Vukana (i brata ktitora Morače kneza Stefana)

Neimar crkve bio je Dubrovčanin Desina de Ris sa sinom Vlahom (ugovor o gradnji 1281)

Crkva sadrži određene elemente raške arhitekture, ali i pojedina romano-gotska obeležja

Oltarski prostor sastoji se od pravougaonog traveja i oltarske apside i niša proskomidije i đakonikona, srednji travej zasveden je kupolom, a zapadni podužnim poluobličastim svodom

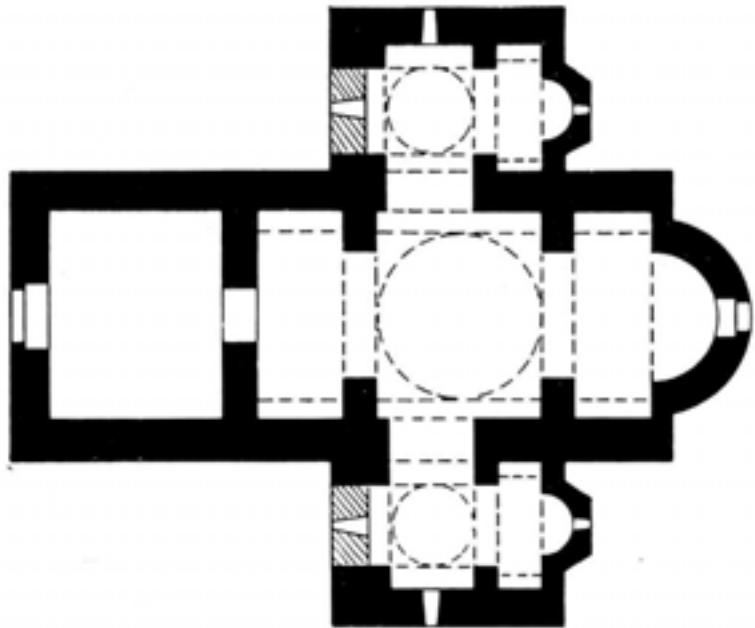
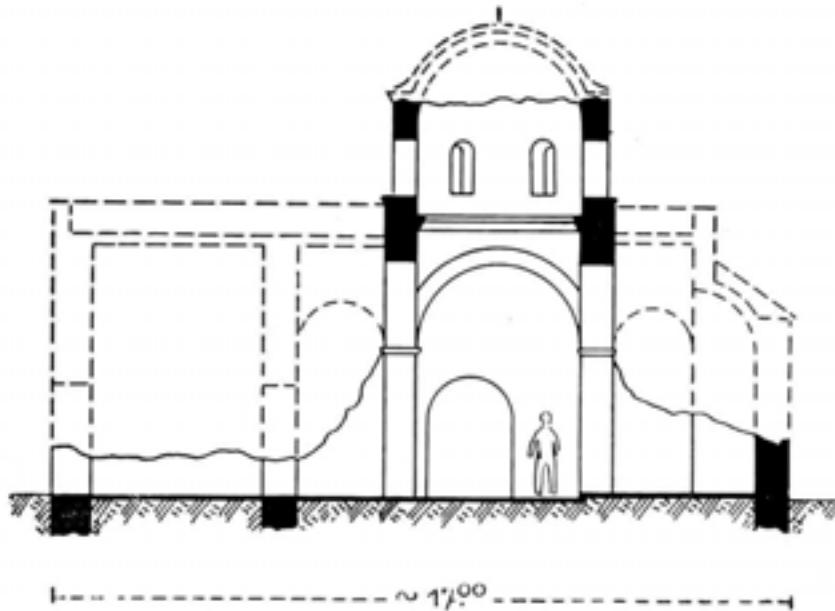
Umesto pevnica, uz srednji travej podignuti su paraklisi sa malim kupolama kružne osnove, severni posvećen sv. Đorđu i južni čija posveta danas nije poznata

Građena je krupnim tesanicima kamena

Slikarstvo je gotovo potpuno uništeno i preostalo je samo nekoliko pojedinačno predstavljenih svetitelja u višim delovima severnog paraklisa (slikarstvo paraklisa se danas datuje u poznije doba, odnosno u sredinu XIV veka)

Tvorci živopisa mogu se oceniti kao zanatlije bez mnogo dara sklone graficizmu i verne zastarem obrascima

U kupoli i potkupolnom prostoru razazanaje se žuta pozadina, a u donjoj zoni i u paraklisima plava

Davidovica, crkva, presek i osnova

Davidovica,
crkva,
ranije stanje,
pogled sa
zapada

Davidovica, crkva, sadašnje stanje, pogled sa istoka

Davidovica,
crkva,
enterijer,
današnje stanje,
pogled na istok

Davidovica, crkva, naos, slikarstvo, kopija freske

Davidovica, crkva, naos, slikarstvo, ranije stanje

Davidovica, severni paraklis, slikarstvo, kopija freske
(slikarstvo paraklisa danas se datuje u sredinu XIV veka)

Davidovica, severni paraklis, slikarstvo, ranije stanje
(slikarstvo paraklisa danas se datuje u sredinu XIV veka) .

Kralj Milutin (1282-1321)

Kralj Dragutin (1276-1282, +1316) posle pada s konja i preloma noge, u kojima je video kaznu Božju zato što je zbacio oca s prestola, u mestu Deževi ispod Đurđevih stupova na državnom saboru predao je bratu Milutinu presto, konja i oružje

Milutin je, prema sporazumu na saboru, trebalo da kasnije ustupi vlast Dragutinovim sinovima Vladislavu II i Urošicu

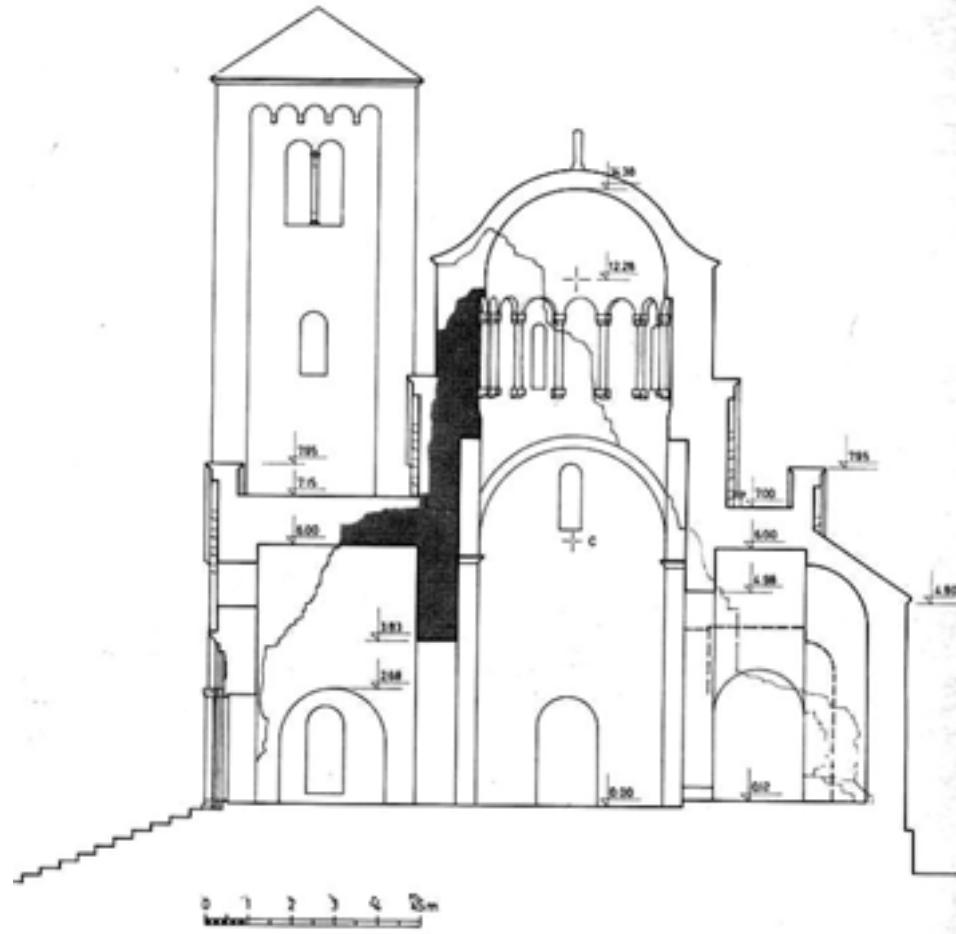
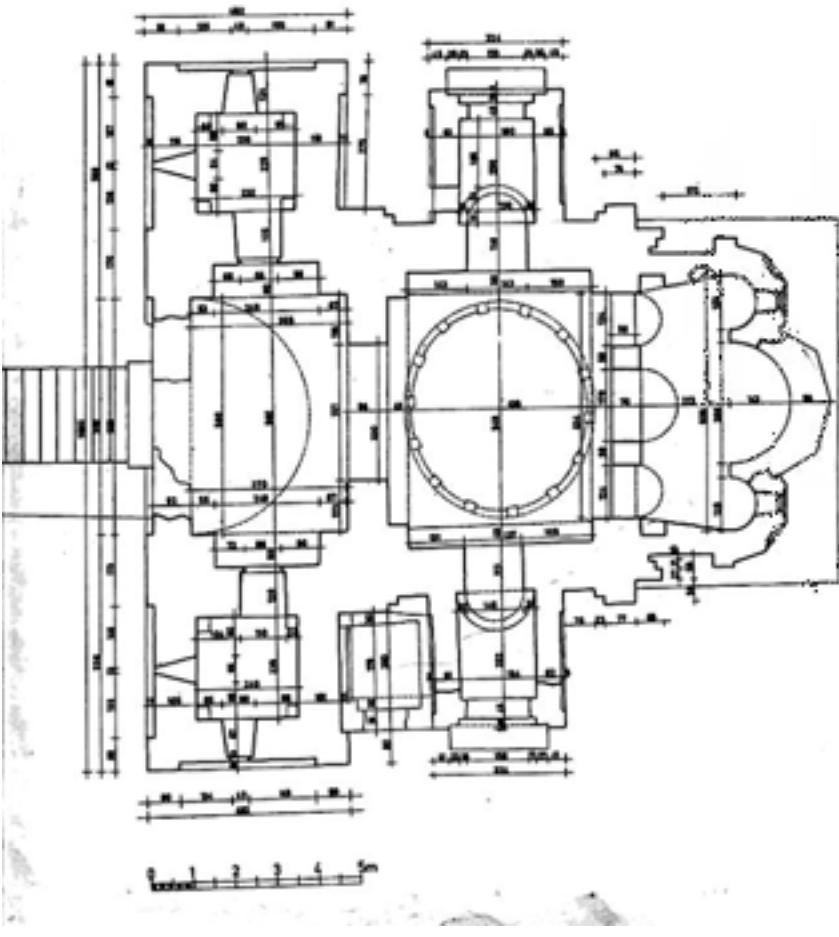
Država u doba kralja Milutina i kralja Dragutina

Đurđevi stupovi, priprata

Kralj Dragutin (1276-1282, +1316) posle sabora u Deževi (1282) odredio je Đurđeve stupove, zadužbinu svog pradeda, za svoju grobnicu i pripremio sebi tu grob (verovatno u prostoru na razmeđi naosa i priprate)

Bivši kralj ktitor je slikarstva u priprati

Freske su veoma oštećene i sačuvali su se samo delovi scena iz ciklusa sv. Đorđa (patrona hrama) i tragovi portreta prvog i drugog ktitora- Stefana Nemanje i Dragutina

Ras, Đurđevi Stupovi, 1170/71, osnova i presek

Đurđevi stupovi,
pogled sa
jugoistoka

Đurđevi stupovi,
pogled sa zapada

Đurđevi stupovi, priprata, gornji deo,
fragmenti scena iz ciklusa sv. Đorđa

Đurđevi stupovi, priprata, slikarstvo, ktitorski portret
kralja Dragutina

Đurđevi stupovi, priprata, slikarstvo,
scena iz ciklusa sv. Đorđa

Đurđevi stupovi, priprata, slikarstvo,
ostaci predstava svetitelja i scena iz ciklusa sv. Đorđa

Đurđevi stupovi, paraklis

Kralj Dragutin (1276-1282, +1316) posle sabora u Deževi (1282) u Đurđevim stupovima od stare ulazne kule načinio paraklis

Slikarstvom je izrazio državno-pravne odluke sabora i svoje nade u zaštitu svetitelja

U četiri polja svoda predstavljena su četiri srpska državna sabora:

Stefan Nemanja ostavlja presto Stefanu Nemanjiću (istok)

Krunisanje kralja Uroša I (jug)

Krunisanje kralja Dragutina (zapad)

Sabor u Deževi (sever)

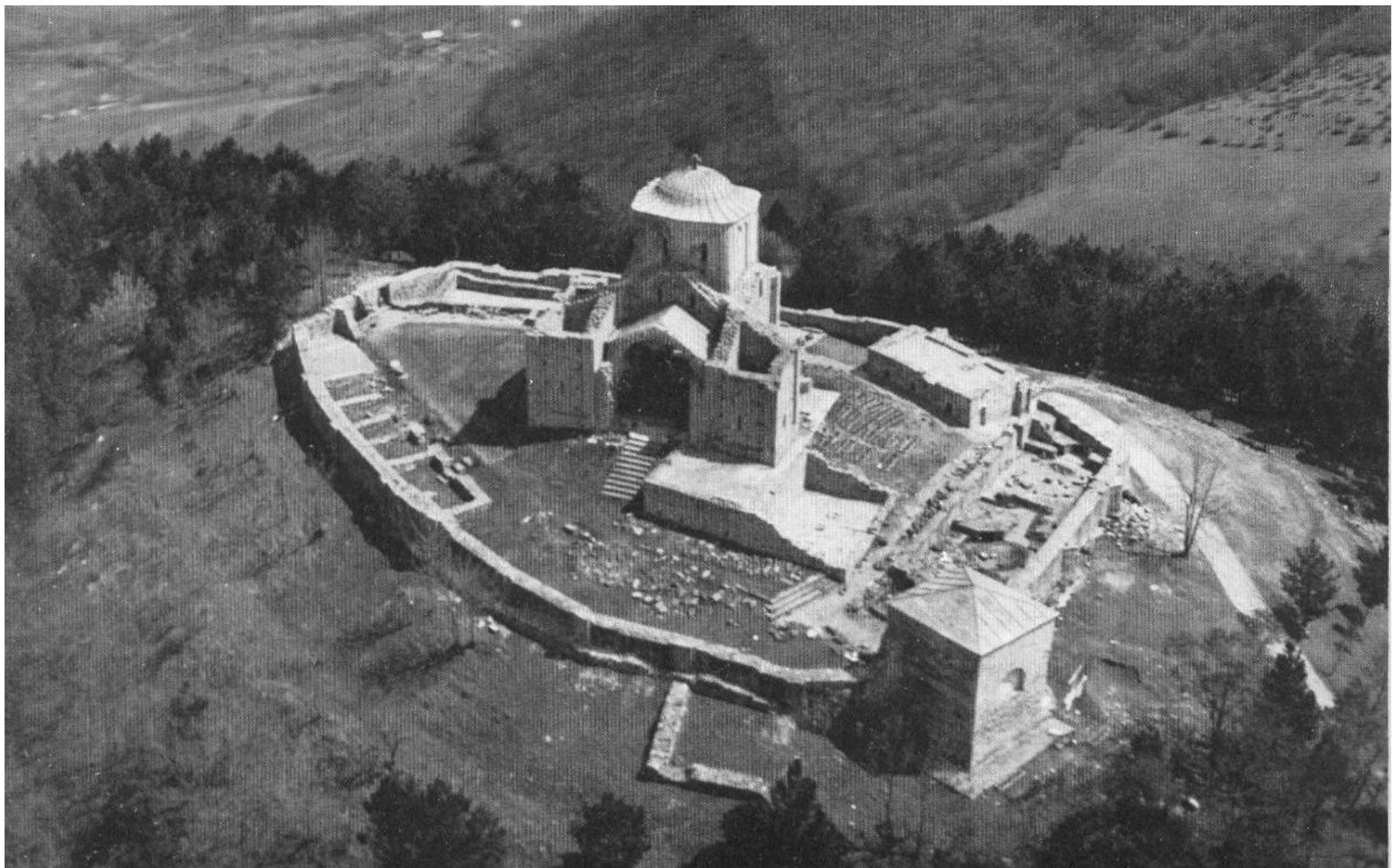
U donjoj zoni je povorka Nemanjića koji prilaze Hristu predvođeni rodonačelnikom dinastije (južni zid), kojima se pridružuju ktitor sa svojom porodicom i aktuelni vladar (zapadni zid)

Iznad ktitorovih predaka predstavljena su Starozavetna trojica, a iznad ktitora sv. врачи (lekari)

Izgleda da su za bivšeg kralja radili grčki slikari (povremene greške u natpisima otkrivaju njihovo poreklo) koji su poznavali nova estetska kretanja u Carigradu koja nagoveštavaju pojavu renesanse doba Paleologa (naglašena plastičnost, fini tonski prelazi, mirni stavovi, laki pokreti)

Đurđevi stupovi, paraklis, pogled sa severa

Ras, Đurđevi Stupovi, 1170/71, manastirski kompleks
Dragutinov paraklis dole desno

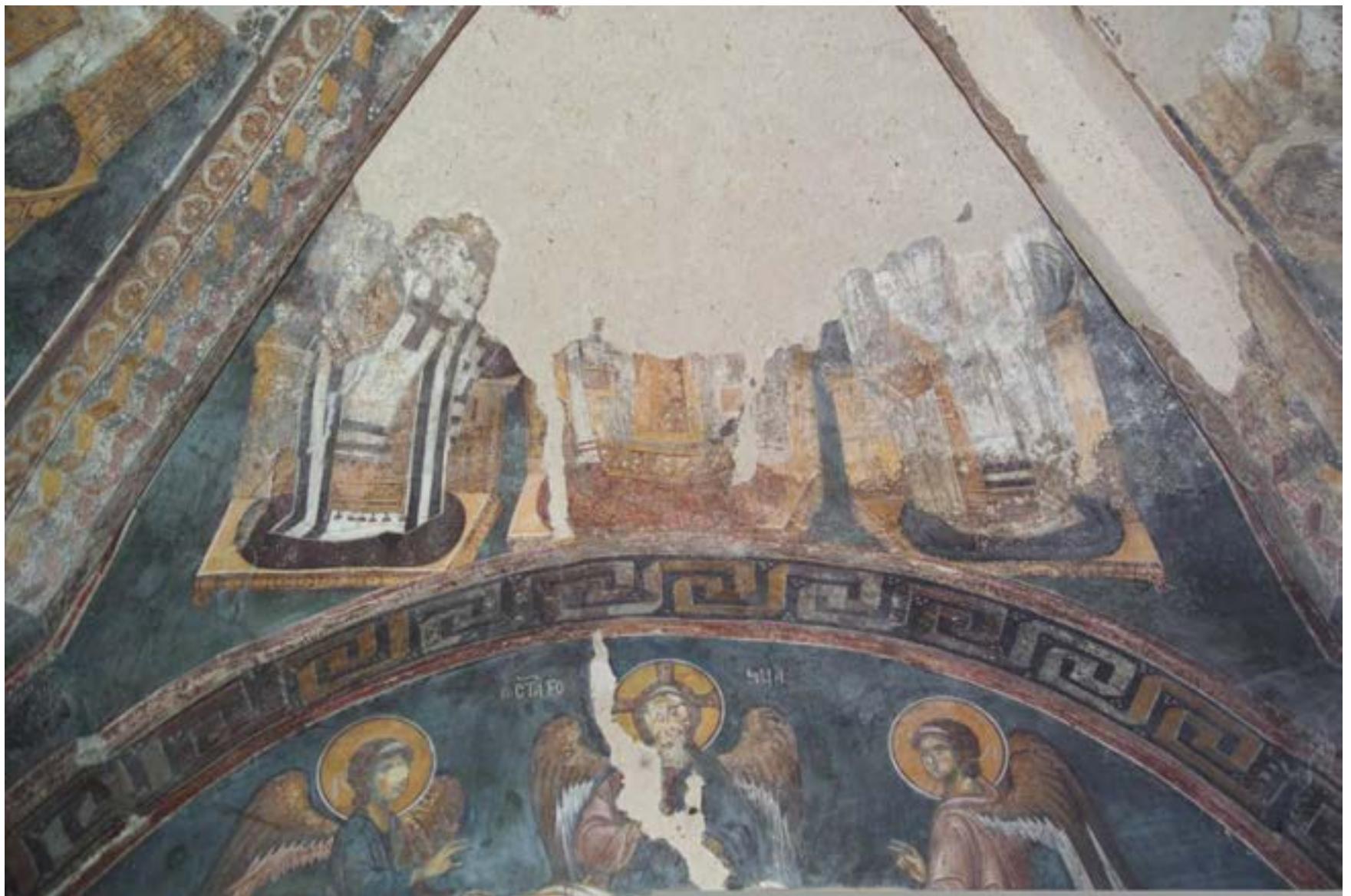
S

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, svod
(istok, jug, zapad, sever)

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, svod,
istok- Stefan Nemanja ostavlja presto Stefanu Nemanjiću .

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, svod,
jug- Krunisanje kralja Uroša I

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, svod,
zapad- Krunisanje kralja Dragutina

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, svod,
sever- Sabor u Deževi

Đurđevi stupovi, paraklis, južni zid, povorka Nemanjića
(kraljica Jelena, sv. Simon (kralj Uroš I), sv. Simon (Stefan Prvovenčani),
sv. Simeon Nemanja i Hristos)

Đurđevi stupovi, paraklis, zapadni zid, portreti ktitora i vladara
(kralj Dragutin, Vladislav II, kraljica Katalina, kralj Milutin i kraljica tadašnja
supruga kralja Milutina (kći ugarskog kralja Stefana V Jelisaveta?))

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, južni zid, Starozavetna trojica

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, zapadni zid, sv. врачи .

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, istočna strana, trijumfalni luk

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, istočna strana, trijumfalni luk

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, istočna strana, trijumfalni luk

Đurđevi stupovi, paraklis, slikarstvo, istočna strana, trijumfalni luk

Arilje, Sv. Ahilije, arhitektura

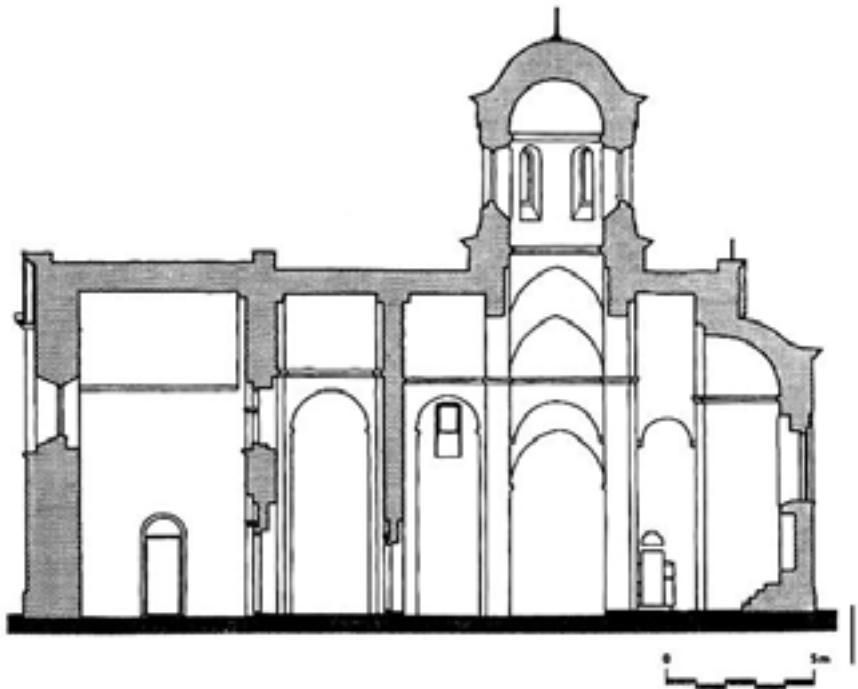
Katedrala moravičkih episkopa, zadužbina bivšeg kralja Dragutina
Na osnovu vremena nastanka slikarstva, može se pretpostaviti da je crkva
podignuta oko 1290.

Crkva je pozna građevina raškog tipa i nema određene ranije uobičajene
delove koji su postepeno isključeni iz liturgijskih razloga (paraklisi, kule
uobičajene u katedralnim hramovima)

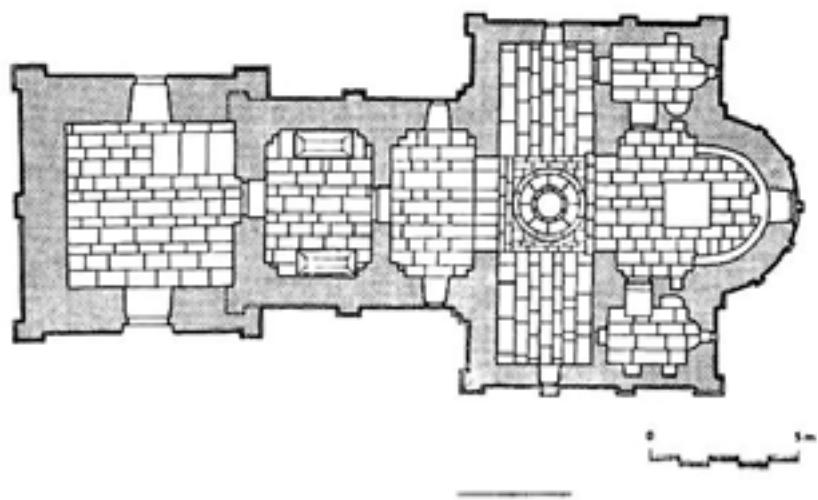
Jednobrodna crkva sa trodelnim oltarskim prostorom (sličnim
sopoćanskim), srednjim travejem, natkriljenim uzanom kupolom na
kockastom postolju, sa bočnim pevnicama koje čine pravilni transept,
zapadnim travejem, pripratom i ubrzo dozidanom spoljnom pripratom

Kao i sopoćanski hram, odlikuje se trobrodnim spoljnim izgledom, pošto su
bočni prostori (proskomidija i đakonikon i pevnice) podvedeni pod
jednoslivne krovove, ali su ti lažni bočni brodovi znatno kraći pošto
nema paraklise

Zidana je tesanicima sige, omalterisana i obojena u belo, a na kupoli i
njenom postolju islikani su tesanici i opeke koji oponašaju vizantijski
način građenja

Arilje,
crkva Sv. Ahilija,
presek i osnova

Arilje, Sv. Ahilije, pogled sa juga

Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo

Slikarstvo se precizno datuje na osnovu natpisa ispisanog u prstenu između tambura i pandantifa koji nosi godinu 1295/96.

Slikari su bili Grci (u jednom prozoru ispisan akrostih ΜΑΡΠΟΥ, a u pojedinim natpisima korišćen grčki jezik)

Njihova ostvaranja svedoče da su bili prilično konzervativni, nespremni da prihvate nove tokove renesanse Paleologa
Koriste zagasit kolorit bez finih tonskih prelaza, oblikuju teškom linijom neproporcionalne figure nelepih likova i jedino se nešto većim umećem izdvaja slikar koji je većinom radio u nižim zonama u južnom delu naosa

† НІЗ ВОЛЕІ ТЕ МЪІЛІ ВЫЛОУБЛЕНІЕ МІСІСІВ ЕУБІСІІЛ

ПОКРАІЧРОДИ ю ВЛАДИ

ъСѢХРАМ СІСТАЙ ХІЛІ ПОВЕЛІНІМ

ІНА КРАІДСТѢФАНА

Е·М

ІС

НСЕІ

29НД:

Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo, kupola,
Natpis sa godinom 1295/96.

Arilje, Sv. Ahilije, crkva, slikarstvo, program

U oltaru i kupoli su uobičajene predstave

Đakonikon je posvećen sv. Nikoli i u njemu se nalazi ciklus patrona
(slikarstvo u proskomidiji je potpuno uništeno)

U naosu u višim zonama zidova su uobičajeni Veliki praznici (dopunjeni
sa nekoliko prizora Stradanja) među kojima su i dve scene iz
Bogorodičinog ciklusa u zapadnom traveju (uz Uspenje)

U donjoj zoni su uobičajene figure svetitelja, među kojima su, u
zapadnom traveju, Nemanjići monasi (horizontalna genealogija,
južni zid), srpski arhiepiskopi i prva dva moravička episkopa (severni
i zapadni zid)

Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo, oltar

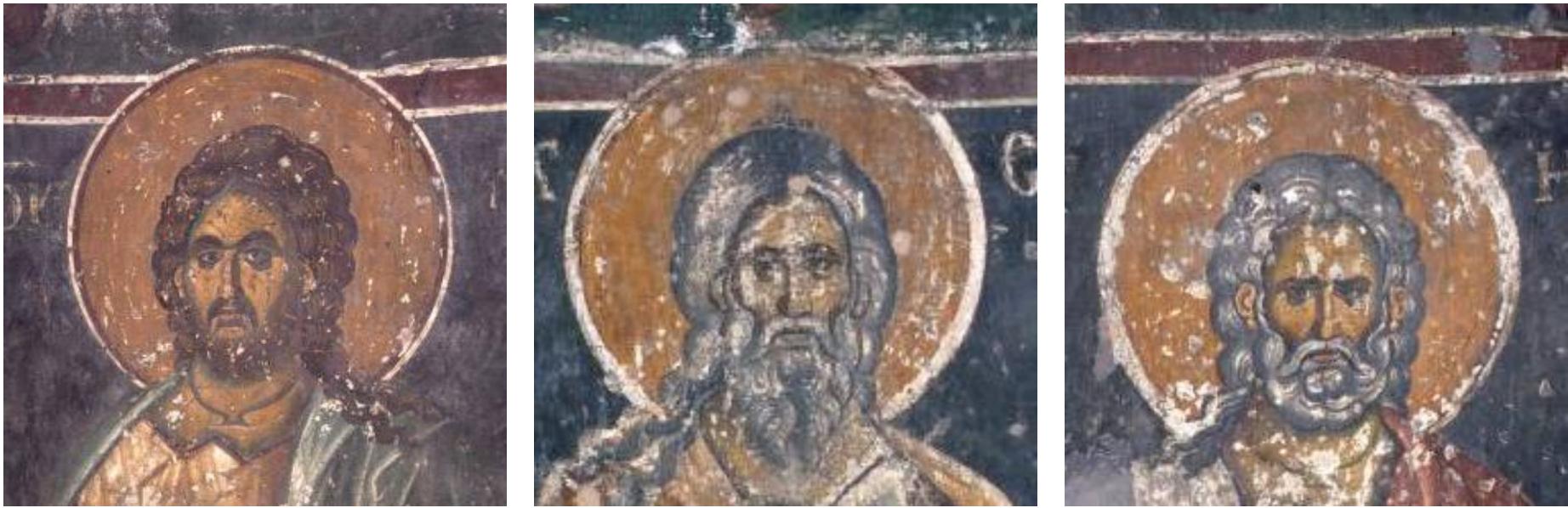
Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo, oltar

Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo, kupola

Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo, kupola

Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo, kupola

Arilje, Sv. Ahilije, naos, zapadni travej, Hristos i povorka Nemanjića, 1295/6.
(Hristos i sv. Simon (Stefan Prvovenčani), sv. Simon (Uroš I) i
kraljica Jelena kao monahinja)

Arilje, Sv. Ahilije, naos, zapadni travej,
moravički episkopi i srpski arhiepiskopi

Arilje,
Sv. Ahilije,
slikarstvo,
oltar,
scena

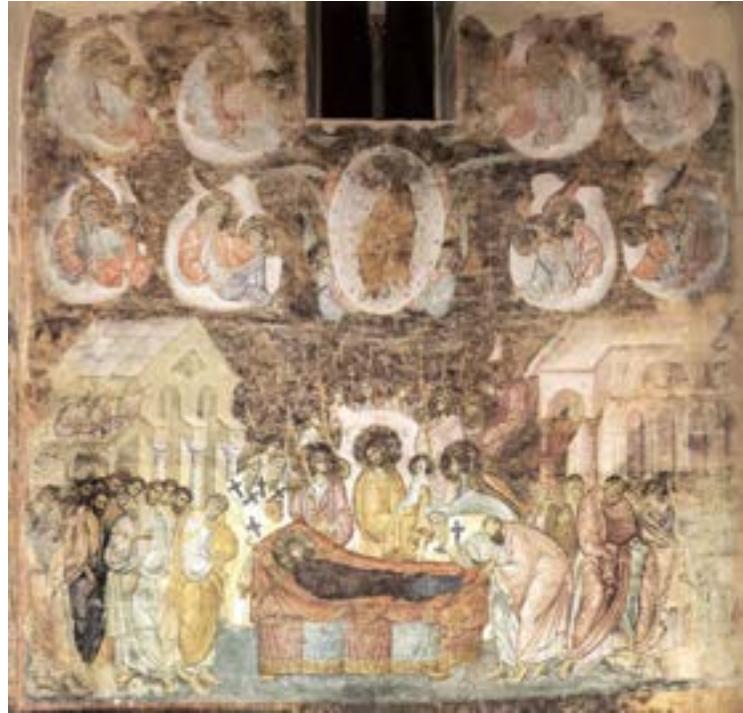
Rođenje Hristovo, Arilje (levo), Sopoćani (desno)

Arilje, Sv. Ahilije, slikarstvo, oltar, scena, detalj

Arilje, Sv. Ahilije, naos, slikarstvo, zapadni travej, scena

Uspenje Bogorodice, Arilje (levo), Sopoćani (desno)

Arilje, Sv. Ahilije, priprata, slikarstvo, program

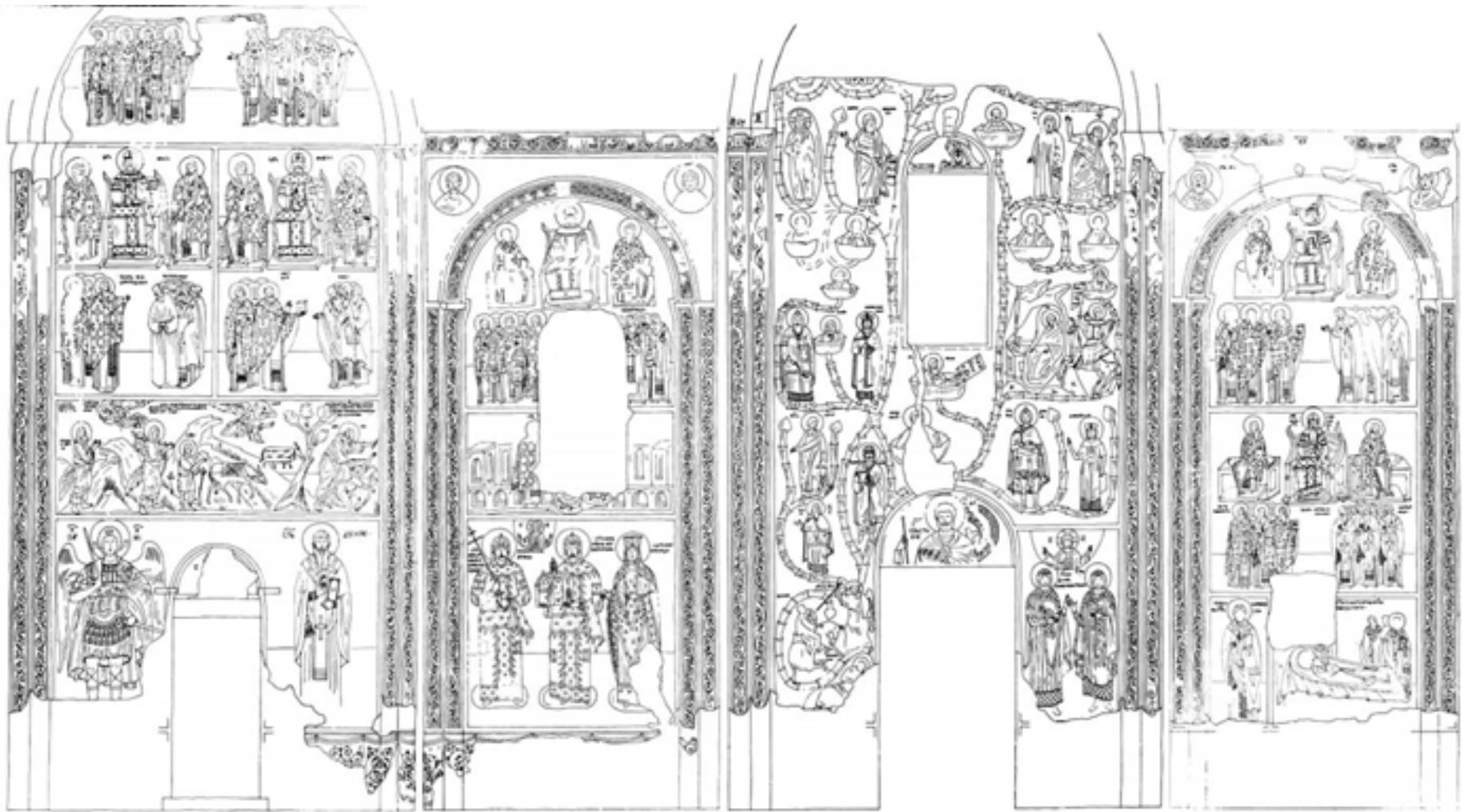
U priprati u višim zonama zidova su predstave koje (u episkopskoj katedrali) svedoče o pravoj veri

Vaseljenski sabori (severni, južni i istočni zid) kojima je pridružen Sabor Simeona Nemanje protiv jeretika (severni zid), potom

Loza Jesejeva (zapadni zid)

Žrtva Avramova (istočni zid, niži deo)

U donjoj zoni, pored malobrojnih figura svetitelja, predstavljeni su Smrt moravičkog episkopa Merkurija (severni zid), portreti ktitora i onovremenog vladara (južni zid) i portreti sinova ktitora (zapadni zid, severni deo)

Arilje, Sv. Ahilije, priprata, slikarstvo, program
(istok, jug, zapad, sever)

Arilje, Sv. Ahilije, priprata,
južni zid- kralj Milutin, kralj Dragutin i kraljica Katalina
zapadni zid, severno od vrata- Vladislav II i Urošic

Arilje, Sv. Ahilije, priprata, slikarstvo, severni zid,
Scene, Sabor Simeona Nemanje

Arilje, Sv. Ahilije, priprata, slikarstvo, istočni zid,
scene, Žrtva Avramova

Arilje, Sv. Ahilije, priprata, slikarstvo, istočni zid,
scene, Žrtva Avramova, detalj